

Попович Анна Михайлівна

кандидат соціологічних наук, доцент
кафедра соціології та соціальної роботи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна

anna.popovych@uzhnu.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0001-9106-922X>

СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСУ «ІННОВАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ» (З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ)

Анотація. Актуальність публікації зумовлена вимогами до підготовки фахівців соціальної роботи до інноваційної діяльності в умовах сучасних викликів. Мета: охарактеризувати структуру і зміст курсу «Інновації у соціальній роботі» для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» з врахуванням досвіду викладання. Застосовані загальнонаукові методи: узагальнення, абстрагування, пояснення, систематизації, системно-структурного і дескриптивного аналізу. Авторка відзначає важливість системного підходу до розробки загальної концепції навчального курсу і пропонує наступну структуру змістових модулів: 1) теорія інноваційної діяльності; 2) нормативно-правове забезпечення інновацій; 3) інновації як фактор подолання соціальних проблем сучасності. Наведено стислий огляд лекцій та окремі рекомендації до проведення семінарських занять. Окрему увагу приділено реформам у сфері соціального захисту населення, представленим у Плані для реалізації Ukraine Facility 2024-2027 (враховуючи відсутність у крос-секторальних нормативних документах відповідних тематичних розділів). Підкреслено, що окремі з них розглядаються в темах модуля №3 («Соціальна робота в мультидисциплінарних реабілітаційних командах», «Впровадження інституту помічника ветерана», «Еволюція реформи деінституціалізації в Україні»). Запропонований підхід може сприяти формуванню програмних результатів навчання, визначених освітнім стандартом. У висновках узагальнені виклики навчання інноваційної діяльності. Серед напрямків подальших наукових розробок згадана як теоретико-правова, так і освітня проблематика викладання курсу.

Ключові слова: інноваційна діяльність, професійні компетентності, робоча програма, соціальна робота.

Вступ. Впровадження інноваційних підходів до системи соціального захисту населення загалом та соціальної роботи зокрема залишається актуальним у зв'язку із викликами війни та наближенням України до вступу в ЄС. При цьому простежуються нові можливості. «Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» декларує, що визначальним ресурсом «інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал, тобто знання та навички, якими володіють люди...» [1]. У цьому контексті регулярне оновлення освітніх програм спеціальності «Соціальна робота» та робочих програм навчальних дисциплін можна розглядати як дієвий засіб покращення підготовки фахівців до здійснення інноваційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Структура та зміст навчальної дисципліни «Інновації у соціальній роботі» останнім часом не були предметом спеціальних досліджень. Враховуючи, що інноваційна діяльність вимагає міждисциплінарних знань, для побудови загальної концепції навчального курсу використані наукові доробки представників різних галузей наук.

Поділяючи позиції переважної більшості дослідників зі сфери інноватики, виокремимо публікацію А.Гальчук [2], яка не лише представила різні підходи до трактування базових для інноваційної діяльності категорій, а й розглянула їх взаємозв'язок. Ю.Даниленко наводить різні підходи до класифікації інновацій та характеризує етапність інноваційного процесу [3]. Можна погодитися з окремими дослідниками, які відмічають фрагментарність, суперечливість і декларативність правових положень про інноваційну діяльність [4; 5; 6]. У 2024 році відбулися зміни щодо формування

пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. Вони знайшли оцінку в дослідженні А.Любич, І.Огієнко, О.Головащенко. Ці автори відмічають «неефективність системи визначення пріоритетів» і підкреслюють, зокрема, необхідність та доцільність їх узгодження з «ключовими стратегічними орієнтирами ЄС у цій сфері» [7, с.647]. Колективна робота «Інновації в системі соціального захисту» представляє окремі з сучасних напрямків державного управління у цій сфері [8]. Значущими з огляду еволюції реформ є публікації П.Сушко [9] та Г.Гриценко [10].

Отже, комплексна проблематика інноваційної діяльності достатньо широко представлена у вітчизняних дослідженнях. Невирішеним залишається питання застосування цього ресурсу для формування навчальних дисциплін з інноваційної діяльності, їх структури і змісту для підготовки фахівців спеціальності 231 Соціальна робота.

Метою статті є характеристика структури і змісту курсу «Інновації у соціальній роботі» для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» (з досвіду викладання). Методологічну основу публікації складають загальнонаукові **методи:** узагальнення, абстрагування, пояснення, систематизації (для упорядкування інформації щодо теоретико-правових засад інноваційної діяльності), системно-структурний (для обґрунтування комплексного підходу до структури і змісту курсу «Інновації у соціальній роботі») і дескриптивний аналіз (для опису проблем нормативно-правового регулювання інновацій у сфері соціальної роботи та змісту запропонованих модулів).

Виклад основного матеріалу. Вимоги до

компетентностей фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти представлені у стандарті вищої освіти (2019) та професійному стандарті «Фахівець із соціальної роботи» (2020). Відповідно до освітнього стандарту [11] програмні компетентності передбачають здатність здійснювати інноваційну діяльність (інтегральна); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (загальна). Серед фахових компетентностей визначені: здатність до впровадження методів і технологій інноваційного

практикування та управління в системі соціальної роботи; здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

Професійний стандарт [12] з-поміж загальних компетентностей виокремлює здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем. Професійні вимоги до знань, умінь та навичок конкретизовані в описі трудових функцій (див. Табл.1).

Таблиця 1

Опис трудових функцій (професійна компетентність, знання, уміння та навички)

Професійна компетентність	Знання	Уміння та навички
ИЗ. Здатність до оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.	ИЗ.31. Нормативно-правові акти у сфері соціального захисту населення. ИЗ.32. Основні напрямки політики соціального захисту населення. ИЗ.33. Механізми та інструменти реалізації соціальної політики. ИЗ.35. Процес реалізації соціальних ініціатив.	ИЗ.У1. Брати участь у розробленні рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи, рекомендацій щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень. ИЗ.У2. Брати участь у створенні інноваційних соціальних послуг з урахуванням потреб, ресурсів і можливостей громади.
МЗ. Здатність до розповсюдження позитивного досвіду організації надання соціальних послуг та соціальної підтримки населення, формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві	МЗ.33. Інноваційні технології соціальної роботи в Україні.	МЗ.У4. Проводити роботу з просування та популяризації позитивного досвіду організації соціальних послуг та соціальної підтримки населення...

Систематизовано автором на основі джерела: [12]

Акцентуємо увагу на тому, що ключові аспекти наведеного вище короткого огляду стандартів варто розглядати як основу для логічної побудови змісту навчального курсу «Інновації у соціальній роботі». Отже, для формування необхідних компетентностей робоча програма може містити наступні змістові модулі: 1) теорія інноваційної діяльності; 2) нормативно-правове забезпечення інновацій; 3) інновації як фактор подолання соціальних проблем сучасності. Якщо виключити якусь із складових цієї системи, то є ризик втратити комплексність у формуванні інноваційної компетентності майбутніх фахівців. Наприклад, за надмірного фокусування уваги на першому модулі інновації можуть сприйматися як суто теоретичний конструкт, що не має рамок правового регулювання, а відповідно, дискусійний щодо практикування. Поєднання згаданих складових може стати надійним фундаментом для розробки якісної робочої програми (для викладачів) та оволодіння необхідними професійними компетентностями (для студентів).

Зупинимось на ключових аспектах вивчення окремих тем у рамках запропонованих вище модулів. Після першої (вступної) лекції важливо дати розгорнуті відповіді на запитання: що таке інновації, чим вони зумовлені, чому існує потреба систематизації інновацій за різними критеріями. Використовуючи трактування поняття «інновації» у наукових джерелах, звертаємося також до Закону України «Про інноваційну діяльність» у частині тлумачення понять «інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційна інфраструктура» [13]. Враховуючи багатогранність поглядів на сутність поняття

«інновація», часто виникає потреба узгодити його з поняттями «новація» та «нововведення». Можна погодитися з думкою, що новація є теоретичним відкриттям у вигляді винаходу чи ноу-хау, нововведення є спробою практичного застосування новації, а інновація – це вже результат впровадження нововведень [2]. Доцільно обговорювати й поняття «інноваційний лаг» та «екосистема інноваційної діяльності».

Зміна навколишнього середовища, нові соціальні проблеми та необхідність задоволення потреб суспільства загалом й окремих осіб/сімей у складних життєвих обставинах, ініціатива держави або внутрішні спонтанні зміни, що виникають у процесі практичної діяльності як джерела інновацій зазвичай не викликають труднощів під час розгляду цього питання. Не є формальним дотриманням наукового підходу і розгляд типології інновацій за різними критеріями. Характеристика таких класифікаційних ознак, як рівень новизни/характер змін, результативність/інноваційний потенціал, інтенсивність, темпи здійснення, спадкоємність, масштаби поширення і використання закладає теоретичну базу для аналізу інновацій у сфері соціальної роботи в Україні крізь їх призму. Здобувачам освіти важливо усвідомлювати, що структурно-логічна впорядкованість інновацій сприяє вирішенню організаційно-управлінських проблем їх впровадження. Завдання до семінарських занять стають вагомим аргументом такого бачення. Воно включає аналіз запропонованої викладачем інновації в контексті її джерел та класифікації. Завдяки цьому студенти самостійно отримують відповідь на запитання, чим обумовлено

виникнення конкретної інновації та якими є її характеристики відповідно до класифікаційних ознак.

Механізм інноваційного процесу розглядається як послідовна зміна етапів інноваційної діяльності. Він достатньо чітко структурований у рамках наступного циклу: генерація та пошук ідей, розробка, макетування та апробація інновації, оцінка і розповсюдження інновації, вивчення та еволюція інновації [3]. Попри це процес має здебільшого нелінійний характер, у чому студенти можуть переконатися, обґрунтовуючи генезис реформи деінституціалізації на семінарському занятті.

Аналізуючи інноваційну політику держави у сфері соціальної роботи (модуль 2), варто акцентувати увагу, що згідно зі статтею 6 Закону «Про інноваційну діяльність» визначення та підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності є одними зі шляхів її державного регулювання [13]. У свою чергу, «правотворча політика у сфері інновацій – це науково обґрунтована, послідовна та системна діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства щодо створення необхідних правових умов для ефективної інноваційної діяльності шляхом розробки і прийняття нормативної бази у галузі інноваційного розвитку» [5, с.111]. Макрорівень державної політики забезпечують центральні органи законодавчої і виконавчої влади (формування інноваційних концепцій, стратегій і програм, нормативно-правове й фінансове забезпечення, розвиток інноваційної інфраструктури тощо). Вагомою є роль міжнародних та національних неурядових організацій (НУО). Органи місцевого самоврядування (мезорівень) локалізують інноваційні завдання у відповідності до специфіки регіону. На мікрорівні суб'єктами інноваційної діяльності виступають працівники системи соціального захисту (фахівці соціальної роботи, соціальні менеджери).

На сьогодні основи державної інноваційної політики закладені у значній кількості нормативно-правових актів. Вони задають стратегічні орієнтири і створюють умови для функціонування інноваційної діяльності. «Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 року» задекларована як крос-секторальний документ, тобто такий, що «спрямований одночасно на розвиток інноваційної діяльності в усіх сферах економіки, який забезпечуватиме системність таких заходів та спрямований на розвиток як технологічних, так і соціальних інновацій в різних сферах...», а «стимулювання впровадження новацій в окремих галузях діяльності належить до компетенції центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах, з урахуванням положень цієї Стратегії» [1]. Попри це не варто залишати поза увагою й сукупність проблем: 1) потребу системи соціального захисту населення у нових політичних та управлінських рішеннях задля її модернізації й забезпечення добробуту громадян [8]; 2) фрагментарність, суперечливість і декларативність правових положень про інноваційну діяльність [4; 5; 6]; 3) «неефективність системи визначення пріоритетів, зокрема змісту та побудови переліку пріоритетних тематичних напрямів» [7, с.647-651]. У згаданій вище Стратегії та законі

України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [14] (зі змінами у січні 2024 р.) відсутні тематичні розділи щодо інновацій у сфері соціального захисту населення.

Затвердження Плану для реалізації Ukraine Facility 2024-2027 певною мірою нівелює ці проблеми. У ньому визнається, що в умовах війни соціальний захист залишається пріоритетною сферою видатків поряд з оборонною і безпековою політикою [15]. Цей план з-поміж інших базових реформ містить напрямки «Людський капітал». У ньому сформульовані реформи у соціальній сфері на найближчі 4 роки. Серед них – удосконалення системи реабілітації; перехід від військової служби до цивільного життя; деінституціалізація; покращення функціонування ринку праці; соціальне житло та ін. Окремі з наведених вище реформ розглядаються в темах модуля №3 («Соціальна робота в мультидисциплінарних реабілітаційних командах», «Впровадження інституту помічника ветерана», «Еволюція реформи деінституціалізації в Україні»). Цікаво зауважити, що ДІ-реформа, з огляду на значний часовий лаг впровадження, нині супроводжується поняттям «рестарт» [9], а застосування засобів цифровізації у наданні соціальних послуг, зокрема електронного кейс-менеджменту, лише «на старті» [10].

На наш погляд, запропонований авторський підхід до викладання курсу «Інновації у соціальній роботі» може сприяти формуванню програмних результатів навчання, визначених в освітньому стандарті.

Висновки. Навчання інноваційній діяльності містить ряд викликів для розробників робочих програм у частині їх структури і змісту. Досвід показує, що варто орієнтуватися на компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи, визначені у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та професійному стандарті «Фахівець із соціальної роботи». Задля їх формування у структурі та змісті курсу «Інновації у соціальній роботі» оптимальним є комплексне поєднання наукових парадигм інноватики, права, державного управління, соціальної політики, соціальної роботи. Це сприяє підвищенню загальної інноваційної культури здобувачів вищої освіти та розумінню правового поля функціонування інновацій. Підготовка й викладання модуля «Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності у сфері соціальної роботи» може бути ускладнене неврегульованістю стратегічних напрямків інноваційної діяльності. Ця проблема нині компенсується Планом для реалізації Ukraine Facility 2024-2027, у якому визначені реформи у сфері соціального захисту населення на найближчі 4 роки. Їх обговорення в цілому й аналіз окремих у розрізі лекційних та семінарських занять стає логічним завершенням курсу відповідно до запропонованої структури. Актуальними напрямками подальших наукових розробок є: дослідження інноваційного середовища у сфері соціального захисту населення в умовах війни (інноваційна політика держави, динаміка реформ, досвід їх впровадження, екосистема інновацій); залучення студентів до практики інноваційної діяльності; впровадження сучасних педагогічних технологій у викладання курсу «Інновації у соціальній роботі».

Список використаної літератури

1. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
2. Гальчук А.А. Трагування та взаємозв'язок категорій «інновація», «нововведення», «інноваційний процес» та «інноваційна діяльність». *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4295>
3. Даниленко Ю.А. Характеристики та класифікації інновацій та інноваційного процесу. *Наука та інновації*. 2018. Т.14, №3. С.15–30.
4. Георгієвський Ю. Законодавче регулювання пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні. *Господарське право і процес*. 2021. №2. С.42–48.
5. Гулак Л.С., Малець М.Р. Правова політика у сфері інноваційної діяльності: адміністративно-правовий вимір. *Право.ua*. 2020. №3. С.110–117.
6. Коваленко І. Аналіз проблем регулювання інноваційної діяльності в Україні. Слово Національної Школи Суддів України. 2022. №1-2 (38-39). С.160–170.
7. Любич А.М., Огієнко І.В., Головащенко О.С. Законодавчі зміни щодо формування пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. №3. С.647-651.
8. Прокопчук О.Т., Мальований М.І., Улянич Ю.В. Інновації в системі соціального захисту. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2022. Вип.100, Част.2. С.18–28.
9. Сушко П. Сьогодні в Україні впроваджується рестарт реформи деінституціалізації. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики ВР України. URL: https://kompkd.rada.gov.ua/news/main_news/76228.html
10. Гриценко Г. Цифровізація соціальних послуг: проблеми можливостей та компетенції. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2024. №1 (47). С.36–48.
11. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для 2-го (магістерського) рівня вищої освіти: наказ МОН від 24.04.2019 р. № 556. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchavsivta/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>
12. Про затвердження професійного стандарту «Фахівець із соціальної роботи»: наказ Мінекономіки від 20.06.2020 р. № 1179. URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf>
13. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV: станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
14. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: закон України від 08.09.2011 р. № 3715-VI: станом на 13.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
15. План для Ukraine Facility 2024-2027. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>

References

1. Pro skhvalennya Stratehii rozvytku sfery innovatsiynoi diyalnosti na period do 2030 roku [On the approval of Strategy for the development of the sphere of innovative activity until 2030]. *Kabinet of Ministers of Ukraine*, № 526, 07.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>. [in Ukrainian]
2. Halchuk, A.A. (2019). Traktuvannya ta vzayemozvyazok katehoriy «innovatsiya», «novatsiya», «novovvedennya», «innovatsiynyy protses» ta «innovatsiyna diyalnist» [Interpretation and relationship of categories of innovation, novation, innovation, innovation process, and innovation activity]. *Efficient economy*, 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4295>. [in Ukrainian]
3. Danylenko, Yu.A. (2018) Kharakterystyky ta klasyfikatsiyi innovatsiy ta innovatsiynoho protsesu [Characteristics and classification of innovations and the innovation process]. *Science and innovations*, 14 (3), 15–30. [in Ukrainian].
4. Heorgievskiy, Yu. (2021). Zakonodavche rehulyuvannya priorytetnykh napryamiv innovatsiynoi diyalnosti v Ukrayini [Legislative regulation of priority areas of innovative activity in Ukraine]. *Commercial law and process*, 2, 42–48. [in Ukrainian]
5. Hulak, L.S., & Malets, M.R. (2020). Pravova polityka u sferi innovatsiynoi diyalnosti: administratyvno-pravovyy vymir [Legal policy in the field of innovative activity: administrative-legal dimension]. *Pravo.ua.*, 3, 110–117. [in Ukrainian]
6. Kovalenko, I. (2022). Analiz problem rehulyuvannya innovatsiynoi diyalnosti v Ukrayini [Analysis of problems of regulation of innovative activity in Ukraine]. *Slovo Natsionalnoyi Shkoly Suddiv Ukrayiny*, 1-2 (38-39), 160–170. [in Ukrainian]
7. Lyubych, A.M., Ohienko, I.V., & Golovashchenko, O.S. (2024). Zakonodavchi zminy shchodo formuvannya priorytetnykh napryamiv naukovoyi, naukovo-tekhnichnoyi ta innovatsiynoi diyalnosti [Legislative changes on the formation of priority areas of scientific, scientific-technical and innovative activity]. *Analytical and comparative jurisprudence*, 3, 647-651. [in Ukrainian]
8. Prokopchuk, O.T., Malyovaniy, M.I., & Ulyanich, Yu.V. (2022). Innovatsiyi v systemi sotsialnoho zakhystu [Innovations in the social protection system]. *Uman Horticulture National University*, 100 (2), 18–28. [in Ukrainian]
9. Sushko, P. (2024). Sohodni v Ukrayini vprovadzhuyetsya restart reformy deinstytusializatsiyi [Today Ukraine is implementing a restart of the deinstitutionalization reform]. *Committee on Humanitarian and Information Policy*. URL: https://kompkd.rada.gov.ua/news/main_news/76228.html. [in Ukrainian]
10. Hrytsenko, H. (2024). Tsyfrovizatsiya sotsialnykh posluh: problemy mozhlyvostey ta kompetentsiyi [Digitization of social services: problems of opportunities and competence]. *Actual problems of law: theory and practice*, 1 (47), 36–48. [in Ukrainian]
11. Pro zatverdzhennya standartu vyshchoyi osvity za spetsialnistyu 231 «Sotsialna robota» dlya 2-ho (mahisterskoho) rivnya vyshchoyi osvity [On the approval of standard of higher education in the specialty 231 "Social work" for the 2nd (master's) level of higher education]. *Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology of Ukraine*, № 556, 24.04.2019. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-sivta/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>. [in Ukrainian]
12. Pro zatverdzhennya profesiynoho standartu «Fakhivets iz sotsialnoyi roboty» [On the approval of the professional standard "Specialist in social work"]. *Ministry of Economy of Ukraine*, № 1179, 10.06.2020. URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf>. [in Ukrainian]
13. Pro innovatsiynu diyalnist [On innovative activity]. *Law of Ukraine* № 40-IV, 04.7.2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>. [in Ukrainian]

14. Pro priorityetni napryamy innovatsiynoyi diyalnosti v Ukraini [On priority areas of innovative activity in Ukraine]. *Law of Ukraine*, No.3715-VI, 08.09.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>. [in Ukrainian]

15. Plan dlya Ukraine Facility 2024-2027 [Plan for Ukraine Facility 2024-2027]. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.09.2024 р.

Стаття прийнята до друку 04.10.2024 р.

Popovych Anna

Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor

Department of Sociology and Social Work

State University «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

**THE STRUCTURE AND CONTENT OF THE COURSE "INNOVATIONS IN SOCIAL WORK"
(FROM THE TEACHING EXPERIENCE)**

Abstract. The topic relevance is determined by the requirements for the training of social work specialists for innovative activities in conditions of modern challenges. The article aims to characterize the structure and content of the course "Innovations in Social Work" for the 2nd (master's) level of higher education, specialty 231 "Social Work" (from teaching experience). Scientific methods applied: generalization, abstraction, explanation, systematization, system-structural, and descriptive analysis. The author notes the importance of a systematic approach to the development of the general concept of the training course. It is justified by taking into account not only theoretical and practical aspects of innovative activity, but also regulatory and legal ones. The structure of content modules tested in the teaching process is proposed: 1) theory of innovative activity; 2) regulatory and legal support of innovations; 3) innovation as a factor in overcoming social problems of our time. A brief overview of the lectures and recommendations for seminars are provided. Considering the absence of thematic sections on innovations in the field of social protection of the population in cross-sectoral normative documents, special attention is paid to the Plan for the implementation of the Ukraine Facility 2024-2027. The reforms for the next 4 years are presented in this document. It is emphasized that some of them are considered in the module No.3 ("Social work in multidisciplinary rehabilitation teams", "Implementation of the veteran's assistant institute", "Evolution of the deinstitutionalization reform in Ukraine") with logical transition to module No.3. The proposed structure and content of the course "Innovations in Social Work" can contribute to the formation of program learning outcomes defined by the educational standard. Special emphasis is placed on the challenges of teaching innovative activities: taking into account the requirements of the standard of higher education and the professional standard, the interdisciplinary nature of knowledge, the incompleteness of legal support for innovative activities in the field of social work. Both the theoretical and legal and educational issues of teaching the course "Innovations in social work" are among the directions of further scientific research.

Keywords: innovative activity, professional competences, work program, social work.